

DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)
21. marts 2002 *

I sag C-264/00,

angående en anmodning, som Amtsgericht Müllheim/Baden (Tyskland) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Gründerzentrum-Betriebs-GmbH

mod

Land Baden-Württemberg,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 69/335/EØF af 17. juli 1969 om kapitaltilførselsafgifter (EFT 1969 II, s. 405), som ændret ved Rådets direktiv 85/303/EØF af 10. juni 1985 (EFT L 156, s. 23),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, F. Macken, og dommerne N. Colneric, R. Schintgen (refererende dommer), V. Skouris og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: L.A. Geelhoed
justitssekretær: R. Grass,

efter at den forelæggende ret er blevet underrettet om, at Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3,

efter at hovedsagens parter, medlemsstaterne og de institutioner, der er nævnt i artikel 20 i EF-statutten for Domstolen, er blevet anmodet om at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger hertil,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

¹ Ved kendelse af 20. juni 2000, indgået til Domstolen den 29. juni 2000, har Amtsgericht Müllheim/Baden i medfør af artikel 234 EF forelagt Domstolen et

præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af Rådets direktiv 69/335/EØF af 17. juli 1969 om kapitaltilførselsafgifter (EFT 1969 II, s. 405), som ændret ved Rådets direktiv 85/303/EØF af 10. juni 1985 (EFT L 156, s. 23, herefter »direktiv 69/335«).

- 2 Spørgsmålet er blevet rejst i en sag anlagt af Gründerzentrum-Betriebs-GmbH (herefter »Gründerzentrum«) mod Land Baden-Württemberg (herefter »delstaten«) vedrørende opkrævning af gebyrer for oprettelse af et notarialdokument, hvorved stiftelse af et kapitalselskab blev attesteret.

Retsgrundlaget

Fællesskabsbestemmelserne

- 3 Som det fremgår af første betragtning til direktiv 69/335 har direktivet til formål at fremme de frie kapitalbevægelser, hvilket anses for at være af væsentlig betydning for tilvejebringelsen af en økonomisk union med lignende egenskaber som et internt marked.
- 4 Ifølge sjette betragtning til direktiv 69/335 forudsætter opfyldelsen af dette mål, for så vidt angår beskatningen af kapitaltilførsler, at de afgifter på kapitaltilførsler, der indtil da bestod i medlemsstaterne, ophæves, og at der i stedet for anvendes en afgift, som kun opkræves én gang inden for det fælles marked og er lige høj i samtlige medlemsstater.

5 Artikel 4 i direktiv 69/335 lyder som følger:

»1. Følgende dispositioner er undergivet kapitaltilførselsafgiften:

a) stiftelse af et kapitalselskab

[...]

c) udvidelse af kapitalen i et kapitalselskab ved indskud af enhver art

[...]

3. Som stiftelse i henseende til stk. 1, litra a), anses ikke enhver ændring i et kapitalselskabs stiftelsesoverenskomst eller vedtægter og især ikke:

a) et kapitalselskabs omdannelse til et kapitalselskab af anden karakter

b) forelæggelse fra en medlemsstat til en anden af sædet for den egentlige ledelse eller det vedtægtsmæssige hjemsted for et selskab, en personsammenslutning eller en juridisk person, når det pågældende selskab, personsammenslutningen eller den juridiske person med hensyn til opkrævning af kapitaltilførselsafgift anses for kapitalselskab i begge stater

c) ændring af et kapitalselskabs formål

d) forlængelse af et kapitalselskabs beståen.«

6 Artikel 7, stk. 1 og 2, i direktiv 69/335 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne indrømmer fritagelse for kapitaltilførselsafgift for [...] dispositioner, som den 1. juli 1984 var fritaget for afgift eller pålagt en afgift på 0,50% eller derunder.

Fritagelsen er undergivet de betingelser, der på nævnte dato gjaldt for fritagelsen eller i givet fald for pålæggelsen af en afgift på 0,50% eller derunder.

[...]

2. Medlemsstaterne kan for alle andre dispositioner end de i stk. 1 nævnte enten indrømme fritagelse for kapitaltilførselsafgift eller anvende denne afgift med en enhedssats på højst 1%.«

- 7 Direktiv 69/335 bestemmer ligeledes, i henhold til sidste betragtning, at andre afgifter med samme kendetegn som kapitaltilførselsafgiften skal ophæves. De afgifter, hvis opkrævning er forbudt, er bl.a. nævnt i direktiv 69/335, artikel 10, som har følgende ordlyd:

»Bortset fra kapitaltilførselsafgiften opkræver medlemsstaterne af selskaber, personsammenslutninger eller juridiske personer med erhvervsformål ingen andre skatter eller afgifter af nogen art på:

- a) de i artikel 4 nævnte dispositioner

- b) indskud, lån eller ydelser i forbindelse med de i artikel 4 nævnte dispositioner

- c) indregistrering eller andre formaliteter, der går forud for udøvelse af en virksomhed, og som et selskab, en personsammenslutning eller en juridisk person med erhvervsformål kan underkastes på grund af deres juridiske karakter.«

8 Det er i artikel 12, stk. 1, litra e), i direktiv 69/335 præciseret:

»Uanset artikel 10 og 11 kan medlemsstaterne opkræve følgende:

[...]

e) afgifter, der har karakter af vederlag.«

Nationale bestemmelser

9 Artikel 2, stk. 1, første punktum, i Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (den tyske anpartsselskabslov) af 20. april 1892 (RGBl. 1898, s. 846), som ændret ved Gesetz zur Neuregelung des Kaufmanns- und Firmenrechts und zur Änderung anderer handels- und gesellschaftsrechtlicher Vorschriften (lov om nyordning af handels- og virksomhedslovgivningen og om ændring af andre handels- og selskabsretlige forskrifter) af 22. juni 1998 (BGBl. 1998 I, s. 1474), bestemmer, at overenskomster vedrørende stiftelse af et anpartsselskab skal indgås i form af et notarialdokument.

10 I henhold til Beurkundungsgesetz (lov om officiel bekræftelse af dokumenter) af 28. august 1969 (BGBl. 1969 I, s. 1513), som ændret ved drittes Gesetz zur Änderung der Bundesnotarordnung und anderer Gesetze (tredje lov om ændring af forbundsloven om notarialvæsnet og andre bestemmelser) af 31. august 1998

(BGBl. 1998 I, s. 2585, herefter »BeurkG«), skal notarialdokumentet i nærværelse af notaren oplæses for aftaleparterne, som skal afgive deres samtykke og underskrive dokumentet samtidig med notaren.

- 11 Ifølge BeurkG's § 17, stk. 1, skal notaren undersøge, hvad der er parternes vilje, afklare de faktiske forhold, vejlede parterne om den retlige betydning af handlingen og gengive deres erklæringer i dokumentet i klare og utvetydige vendinger. Notaren skal forvisse sig om, at der ikke foreligger misforståelser og at uerfarne parter ikke stilles ringere end mere erfarne parter. BeurkG's § 17, stk. 2, bestemmer, at i tilfælde af tvivl om handlingens lovlighed eller om en af aftaleparternes reelle vilje skal notaren drøfte dette med parterne.

- 12 § 115 i Bundesnotarordnung (forbundslov om notarialvæsenet) af 24. februar 1961 (BGBl. 1961 I, s. 97), som ændret ved Gesetz zur Änderung des Einführungsgesetzes zur Insolvenzordnung und anderer Gesetze (lov om ændring af lov om gennemførelse af en insolvensretlig ordning og af andre bestemmelser) af 19. december 1998 (BGBl. 1998 I, s. 3836, herefter »BNotO«), bestemmer, at loven ikke finder anvendelse inden for Oberlandesgericht Karlsruhes (Tyskland) retskreds. Den er i den nævnte retskreds erstattet af Landesgesetz über die freiwillige Gerichtsbarkeit (delstatslov om den frivillige retspleje) af 12. februar 1975 (GBl. für Baden-Württemberg, s. 29), som ændret ved Rechtsbereinigungsgesetz (lov om regulering af retsplejen) af 18. december 1995 (GBl. für Baden-Württemberg, s. 29), hvorefter kun delstatens tjenestemandsansatte notarer må udøve notarvirksomhed inden for Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds. I resten af delstaten, dvs. i Oberlandesgericht Stuttgarts (Tyskland) retskreds, må både delstatens tjenestemandsansatte notarer og de notarer, der udøver deres erhverv som selvstændige erhvervsdrivende, udøve notarvirksomhed.

- 13 Det må præciseres, at i medfør af BNotO's § 20 kan alle notarer, såvel tjenestemandsansatte som selvstændigt erhvervsdrivende, der opretter dokumenter på tysk område, anmodes om at oprette et attesteret dokument, og det således oprettede dokument skal anerkendes inden for hele det tyske område.

- 14 De gebyrer, som notarerne kan opkræve, er fastsat i Gesetz über die Kosten in Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Kostenordnung) (forbundslov om opkrævning af omkostninger inden for den frivillige retspleje) af 26. juli 1957 (BGBl. 1957 I, s. 960), som ændret ved drittes Gesetz zur Änderung der Bundesnotarordnung und anderer Gesetze (tredje lov om ændring af forbundsloven om notarialvæsnets og andre bestemmelser) af 31. august 1998 (BGBl. 1998 I, s. 2585, herefter »KostO«). Disse beløb finder ens anvendelse inden for hele det tyske område og gælder både for selvstændigt erhvervsdrivende notarer og for de tjenestemandsansatte notarer.
- 15 I henhold til KostO skal de gebyrer, der skal betales for oprettelse af et notarialdokument, beregnes under hensyn til tre forskellige faktorer.
- 16 Den første af disse tre faktorer er værdien af dispositionen. I henhold til KostO's § 39, stk. 1, afhænger denne værdi af værdien af det retsforhold, der er omfattet af attesteringen. KostO's § 39, stk. 4, præciserer, at overgrænsen for værdien af dispositionen for dokumenter, der vedrører selskabers aftaler, vedtægter og overenskomster, som f.eks. en stiftelsesoverenskomst, er fastsat til 10 mio. DEM.
- 17 Den anden faktor udgøres af den grundgebyrskala, der er fastsat i KostO's § 32. Grundgebyret udgør 20 DEM for dispositioner med en værdi på under 2 000 DEM. Den forhøjes med 15 DEM for hver yderligere værdistigning på 2 000 DEM i intervallet mellem 2 000 DEM og 10 000 DEM, med 10 DEM for hver yderligere stigning på 5 000 DEM i intervallet mellem 10 000 DEM og 100 000 DEM, med 30 DEM for hver yderligere stigning på 20 000 DEM i intervallet mellem 100 000 DEM og 10 mio. DEM, med 33 DEM for hver yderligere stigning på 50 000 DEM i intervallet mellem 10 mio. DEM og 50 mio. DEM, med 20 DEM for hver yderligere stigning på 100 000 DEM i intervallet mellem 50 mio. DEM og 100 mio. DEM, med 15 DEM for hver yderligere stigning på 500 000 DEM i intervallet mellem 100 mio. DEM og 500 mio. DEM, og med 15 DEM for hver yderligere stigning på 1 mio. DEM for værdier over 500 mio. DEM. Eftersom værdien af dispositionen er begrænset til 10 mio. DEM for oprettelse af dokumenter, der vedrører selskabers aftaler, medfører bestemmelsen, at de gebyrer, som kan opkræves for denne type dokumenter, ikke kan overstige 15 110 DEM.

- 18 Den tredje faktor, som skal tages i betragtning ved beregningen af det gebyr, der skal betales, er opkrævningskoefficienten. I medfør af KostO's § 36, stk. 2, opkræves for attestering af selskabers kontrakter et beløb på det dobbelte af grundgebyret. Det tilstræbes med denne faktor at tage kompleksiteten af den pågældende disposition og den arbejdsbyrde, der er forbundet med dispositionen, i betragtning. De gebyrer, der skal betales for oprettelse af et notarialdokument, hvorved stiftelse af et kapitalselskab attesteres, kan således ikke overstige 30 220 DEM.
- 19 Det fremgår af sagsakterne, at de tjenestemandsansatte notarer, der er ansat i delstaten, ikke umiddelbart er fordringshavere i relation til de gebyrer, der skal betales for oprettelse af et notarialdokument. Disse gebyrer tilfalder nemlig umiddelbart delstaten og indgår i dens almindelige budget. De tjenestemandsansatte notarer får en fast løn, som fastsættes efter de samme kriterier, som gælder for delstatens øvrige tjenestemænd, og modtager i tillæg hertil et variabelt beløb, som udgør en brøkdel af de gebyrer, som de har indtjent. Delstaten finansierer ud af sit budget bl.a. de omkostninger, der vedrører uddannelse af notarer, notarernes deltagelse i sociale sikringsordninger og erhvervelse og indretning af deres lokaler, og de tjenestemandsansatte notarer har ingen beslutningskompetence med hensyn til anvendelsen af disse midler. De tjenestemandsansatte notarer bærer endelig ikke, bortset fra i tilfælde af grov forsømmelse eller bevidste fejl, noget personligt ansvar for fejl, der begås under udførelse af deres opgaver, idet delstaten påtager sig dette ansvar.

Twisten i hovedsagen

- 20 Gründerzentrum er et anpartsselskab, som er stiftet ved et attesteret dokument, der er registreret af notarialkontor nr. 1 i Müllheim den 27. oktober 1999. Da Gründerzentrums selskabskapital udgjorde 285 000 EUR, blev det gebyr, som skulle betales for oprettelsen af notarialdokumentet, fastsat til 1 900 DEM. Til dette gebyr kom et gebyr for skrivning på 60 DEM og merværdiafgiften beløb sig til 313,60 DEM. Gründerzentrum blev således afkrævet et beløb på i alt 2 273,60 DEM.

- 21 Den 15. november 1999 indbragte Gründerzentrum afgørelsen om opkrævning af de gebyrer, som skulle betales for oprettelse af notarialdokumentet, for Amtsgericht Müllheim/Baden. Gründerzentrum gjorde med henvisning til Domstolens dom af 29. september 1999 i sag C-56/98, Modelo (Sml. I, s. 6427), særligt gældende, at gebyrerne reelt udgjorde skatter eller afgifter, at størrelsen heraf ikke stod i rimeligt forhold til den præsterede tjenesteydelse, og at opkrævningen af gebyrerne var i strid med direktiv 69/335.
- 22 For den forelæggende ret har Bezirksrevisor II beim Landgericht Freiburg (Tyskland), som repræsenterer statskassen, bl.a. gjort gældende:
- I betragtning af de omfattende forpligtelser, som påhviler en notar i medfør af BeurkG's § 17, stk. 1, udgør hans ydelser ikke en formalitet i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 10, litra c), i direktiv 69/335, og de pålagte gebyrer kan følgelig ikke anses for at være skatter eller afgifter i bestemmelsens forstand.
 - Den nationale ordning, som var omhandlet i Modelo-sagen, adskiller sig i væsentlig grad fra den, der er gældende i Tyskland, eftersom der inden for rammerne af den sidstnævnte ordning opereres med to andre former for notarer, som udøver deres erhverv som selvstændig virksomhed. Da borgerne har mulighed for at gå til de selvstændige notarer, opkræves de gebyrer, som skal betales for oprettelse af et notarialdokument, ikke nødvendigvis af staten, og de udgør følgelig ikke »skatter eller afgifter« i direktiv 69/335's forstand.
 - De gebyrer, som i medfør af KostO opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved dispositioner, der henhører under direktiv 69/335's anvendelsesområde, attesteres, er dels begrænset af et maksimum, dels væsentligt mindre end det beløb, der var omhandlet i Modelo-sagen.

— De nævnte gebyrer står i relation til omkostningerne ved den præsterede tjenesteydelse og er derfor ikke i strid med direktiv 69/335.

- 23 Da Amtsgericht Müllheim delte Gründerzentrums opfattelse og således var i tvivl om KostO's forenelighed med fællesskabsretten inden for rammerne af en ordning som den, der er gældende i Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds, har den besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er gebyrerne for oprettelse og attestering af dokumenter, som foretages i Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds af notarer, som er i delstaten Baden-Württembergs tjeneste, i forbindelse med dispositioner, der henhører under artikel 4, stk. 3, i direktiv 69/335/EØF, omfatter af forbuddet i direktivets artikel 10, således at gebyrerne alene må opkræves på grundlag af notarernes konkrete omkostninger ved den pågældende tjenesteydelse?«

Det præjudicielle spørgsmål

- 24 Med henblik på at besvare dette spørgsmål skal det først undersøges, om opkrævningen af gebyrer, der skal betales for en tjenstemandsansat notars oprettelse af et attesteret dokument, hvorved stiftelse af et kapitalselskab officielt bekræftes, kan anses for at være skatter eller afgifter i direktiv 69/335's forstand. Hvis det er tilfældet, skal det endvidere undersøges, om de nævnte gebyrer er omfattet af det forbud, der er fastsat i artikel 10, litra c), i direktiv 69/335. Det skal endelig afgøres, om det forhold, at gebyrer, hvis størrelse stiger direkte proportionalt med værdien af den tegnede selskabskapital, ikke kan overstige et maksimum, kan have indflydelse på, om gebyrerne har karakter af vederlag, jf. artikel 12, stk. 1, litra e), i direktiv 69/335.

- 25 Domstolen fandt, at besvarelsen af de nævnte tre dele af det præjudicielle spørgsmål klart kunne udledes af retspraksis, hvorfor den i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, har underrettet den forelæggende ret om, at den har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse og anmodet hovedsagens parter, medlemsstaterne og de institutioner, der er nævnt i artikel 20 i EF-statutten for Domstolen, om at fremkomme med deres eventuelle bemærkninger hertil.
- 26 Gründerzentrum, den spanske regering og Kommissionen har anført, at de ikke vil gøre indsigelse mod, at Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse. Delstaten og den tyske regering har derimod givet udtryk for den modsatte opfattelse.
- 27 For så vidt angår den første del af det præjudicielle spørgsmål bemærkes, at Domstolen i Modelo-dommens præmis 23 allerede har fastslået, at direktiv 69/335 skal fortolkes således, at gebyrer, der opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en af direktivet omfattet disposition attesteres inden for rammerne af en ordning, der er kendetegnet ved, at notarerne er stats-tjenestemænd, og ved, at gebyrerne til dels overføres til staten for at finansiere dennes opgaver, udgør skatter eller afgifter i direktivets forstand.
- 28 Det samme gælder for en ordning som den, der er gældende i Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds, og som ligeledes er kendetegnet ved, at notarere er tjenestemænd, og at de afgifter, der opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en af direktiv 69/335 omfattet disposition attesteres, til dels overføres til den offentlige myndighed, der har notarerne i sin tjeneste, og anvendes til at finansiere de opgaver, der påhviler myndigheden.
- 29 Hvad angår den anden del af det præjudicielle spørgsmål har Domstolen i Modelo-dommens præmis 26 bemærket, at da udvidelsen af kapitalen i et kapitalselskab efter portugisisk ret skal attesteres i et notarialdokument, er denne

disposition en væsentlig formalitet, der skyldes selskabets juridiske karakter, og som er en forudsætning for udøvelsen og den fortsatte udøvelse af dettes virksomhed. Domstolen fastslog herefter, i dommens præmis 28, at gebyrer for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en udvidelse af selskabskapitalen i et kapitalselskab samt en ændring af dets navn og hjemsted attesteres, i princippet er forbudt i medfør af artikel 10, litra c), i direktiv 69/335, såfremt de udgør skatter eller afgifter i direktivets forstand.

- 30 Denne argumentation finder ligeledes anvendelse i et tilfælde som det foreliggende i hovedsagen, idet direktiv 69/335 dels foreskriver, at stiftelsen af et kapitalselskab og en forhøjelse af selskabets kapital skal undergives den samme behandling, dels at stiftelsen af et kapitalselskab, i lighed med de dispositioner, der var omhandlet i Modelo-dommen, efter tysk ret skal foretages ved et notarialdokument.
- 31 Hvad angår den tredje del af det præjudicielle spørgsmål bemærkes i første række, at det fremgår af fast retspraksis, at sontringen mellem afgifter, der i henhold til artikel 10 i direktiv 69/335 ikke må opkræves, og afgifter, der har karakter af vederlag, og som det er tilladt at opkræve, forudsætter, at sidstnævnte afgifter kun omfatter beløb, hvis størrelse beregnes på grundlag af omkostningerne ved den udførte tjenesteydelse. Et beløb, hvis størrelse er ganske uden sammenhæng med omkostningerne ved den konkrete tjenesteydelse, eller som ikke beregnes på grundlag af omkostningerne ved den disposition, den er modydelse for, men på grundlag af samtlige drifts- og investeringsomkostninger for den forvaltningsgren, der forestår dispositionen, må anses for en afgift, som falder ind under forbudsbestemmelsen i artikel 10 i direktiv 69/335 (jf. dom af 20.4.1993, forenede sager C-71/91 og C-178/91, Ponente Carni og Cispadana Costruzioni, Sml. I, s. 1915, præmis 41 og 42, Modelo-dommen, præmis 29, og dom af 21.6.2001, sag C-206/99, SONAE, Sml. I, s. 4679, præmis 32).
- 32 I anden række bemærkes, at Domstolen gentagne gange har fastslået, at en afgift, hvis størrelse uden begrænsninger stiger direkte proportionalt med den tegnede, nominelle kapital, ikke som sådan kan være en afgift, der har karakter af vederlag, i direktiv 69/335's forstand. Selv om der i visse tilfælde kan bestå en

sammenhæng mellem, hvor kompliceret den erlagte tjenesteydelse er, og den tegnede kapitals størrelse, vil en sådan afgifts størrelse ikke i almindelighed stå i sammenhæng med de omkostninger, myndigheden konkret har måttet afholde for at udføre tjenesteydelsen (jf. bl.a. Modelo-dommen, præmis 30).

- 33 Endelig bemærkes, at Domstolen i SONAE-dommens præmis 36 har præciseret, at selv om den omstændighed, at der ikke er fastsat et maksimum, ganske vist er et tegn på, at et gebyr, der beregnes på grundlag af den registrerede dispositions værdi, ikke har karakter af vederlag i direktiv 69/335's forstand, kan eksistensen af et sådant maksimum — som i øvrigt hverken er foreskrevet eller forbudt i direktivet — ikke i sig selv give gebyret karakter af vederlag. Domstolen tilføjede i præmis 37 i samme dom, at et maksimum, som ikke kan anses for at være rimeligt i forhold til omkostningerne i forbindelse med dispositionen, ikke kan ændre på, at et gebyr, som er modydelse for denne disposition, eventuelt ikke har karakter af vederlag.
- 34 Under disse omstændigheder skal det præjudicielle spørgsmål besvares som følger:
- Direktiv 69/335 skal fortolkes således, at gebyrer, der opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en af direktivet omfattet disposition attesteres, inden for rammerne af en ordning, der er kendetegnet ved, at notarerne er tjenestemænd, og ved, at gebyrerne til dels overføres til den offentlige myndighed, der har notarerne i sin tjeneste, indgår i dennes almindelige budget og anvendes til at finansiere de opgaver, der påhviler myndigheden — hvilket er tilfældet for den ordning, der er gældende i Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds — udgør skatter eller afgifter i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 69/335.
 - Gebyrer for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en udvidelse af selskabskapitalen i et kapitalselskab samt en ændring af dets navn og hjemsted attesteres, er i princippet forbudt i medfør af artikel 10, litra c), i direktiv 69/335, såfremt de udgør skatter eller afgifter i direktivets forstand.

- Den omstændighed, at en afgift, som opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved stiftelsen af et kapital selskab attesteres, og hvis størrelse stiger direkte proportionalt med den tegnede selskabskapital, ikke må overstige et maksimum, kan ikke i sig selv give gebyret karakter af vederlag i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 69/335, hvis dette maksimum ikke kan anses for at være rimeligt i forhold til omkostningerne i forbindelse med den tjenesteydelse, som gebyret er modydelse for.

Sagens omkostninger

- 35 De udgifter, der er afholdt af den tyske regering, af den spanske regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Amtsgericht Müllheim/Baden ved kendelse af 20. juni 2000, for ret:

Rådets direktiv 69/335/EØF af 17. juli 1969 om kapitaltilførselsafgifter, som ændret ved Rådets direktiv 85/303/EØF af 10. juni 1985, skal fortolkes således,

at gebyrer, der opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en af direktivet omfattet disposition attesteres, inden for rammerne af en ordning, der er kendetegnet ved, at notarerne er tjenestemænd, og ved, at gebyrerne til dels overføres til den offentlige myndighed, der har notarerne i sin tjeneste, indgår i dennes almindelige budget og anvendes til at finansiere de opgaver, der påhviler myndigheden — hvilket er tilfældet for den ordning, der er gældende i Oberlandesgericht Karlsruhes retskreds — udgør skatter eller afgifter i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 69/335, som ændret.

Gebyrer for oprettelse af et notarialdokument, hvorved en udvidelse af selskabskapitalen i et kapitalselskab samt en ændring af dets navn og hjemsted attesteres, er i princippet forbudt i medfør af artikel 10, litra c), i direktiv 69/335, som ændret, såfremt de udgør skatter eller afgifter i direktivets forstand.

Den omstændighed, at en afgift, som opkræves for oprettelse af et notarialdokument, hvorved stiftelsen af et kapitalselskab attesteres, og hvis størrelse stiger direkte proportionalt med den tegnede selskabskapital, ikke kan overstige et maksimum, kan ikke i sig selv give gebyret karakter af vederlag i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 69/335, som ændret, hvis dette maksimum ikke kan anses for at være rimeligt i forhold til omkostningerne i forbindelse med den tjenesteydelse, som gebyret er modydelse for.

Således bestemt i Luxembourg den 21. marts 2002.

R. Grass

Justitssekretær

F. Macken

Formand for Sjette Afdeling